

Поліщук А.С., студентка 4 курсу, група НЗ-1, ФГСРБ
Увасва О. І., д.б.н., професор кафедри наук про Землю
Державний університет «Житомирська політехніка»

Ґрунтово-земельні ресурси Барашівської територіальної громади : сучасний стан та оптимізація використання

Барашівська територіальна громада володіє значними ґрунтово-земельними ресурсами, які є важливою основою для розвитку сільського господарства, промисловості та інших галузей економіки. Аналіз сучасного стану ґрунтово-земельних ресурсів громади та визначення напрямків їх оптимізації використання є актуальним завданням для забезпечення сталого розвитку території.

Сучасний стан ґрунтово-земельних ресурсів Барашівської територіальної громади характеризується у позитивній динаміці. Землі використовують за призначенням. Барашівська територіальна громада володіє 57 732 га ґрунтових ресурсів, з яких:

- 43 370 га (75%) - сільськогосподарські угіддя;
- 10 142 га (18%) - лісові угіддя;
- 4 220 га (7%) - інші землі.

Сільськогосподарські угіддя представлені переважно орними землями (40523 га), а також багаторічними насадженнями (2847 га). За агрохімічною характеристикою ґрунти громади належать до дерново-підзолистих ґрунтів, які мають середню та низьку плодючість. Також на території громади зустрічаються чорноземи (16,3%), сіроземи (8,9%) та інші типи ґрунтів (7,4%). Основною галуззю промисловості є сільське господарство, що займається переважно вирощуванням зернових та технічних культур. Інші види діяльності включають лісове господарство, виробництво деревного вугілля та дерево обробку. На території громади зареєстровано 93 суб'єкти господарювання, в тому числі 25 юридичних осіб та 68 фізичних осіб-підприємців.

Серед основних проблем при використанні ґрунтово-земельних ресурсів у цій громаді є: деградація ґрунтів, сюди віднесемо - ерозію, забруднення, втрата родючості; неефективне використання земель – недовикористання сільськогосподарських угідь, занедбані землі; незаконне захоплення земель - самовільне будівництво, незаконне користування землями; недосконалість системи управління земельними ресурсами: бюрократія, корупція. Зауважимо, що за останні 50 років родючість ґрунтів громади знизилася на 10-20%. Це пов'язано з несприятливими погодними умовами, нераціональним використанням добрив та засобів захисту рослин, а також відсутністю належного догляду за ґрунтами.

Для оптимізації використання ґрунтово-земельних ресурсів Барашівської територіальної громади необхідно: впровадити ґрунтозахисні заходи (це включає в себе терасування схилів, створення полезахисних лісосмуг, мінімізацію обробки ґрунту та використання сидератів; застосувати систему удобрення, що ґрунтується на наукових принципах (це допоможе підвищити родючість ґрунтів та зменшити їх забруднення; впровадити систему захисту рослин, що ґрунтується на біологічних методах (це допоможе зменшити використання хімічних пестицидів та інсектицидів); провести рекультивуацію забруднених земель (це дозволить повернути їх у господарський оборот); підвищити обізнаність населення про важливість дбайливого ставлення до ґрунту (це можна зробити за допомогою проведення інформаційних кампаній та освітніх програм).

Отже, ґрунтово-земельні ресурси Барашівської територіальної громади є її основним багатством. Рациональне використання цих ресурсів дозволить підвищити виробництво у сільському господарстві, покращити екологічну ситуацію та забезпечити сталий розвиток громади. Оптимізація використання ґрунтово-земельних ресурсів дозволить збільшити надходжень до бюджету громади, створити нові робочі місця, підвищити добробут громади.

Список використаних джерел

1. Мельник-Шамрай В.В., Шамрай В.І., Пацева І.Г., Пацев І.С. Землеустрій як інструмент управління земельними ресурсами в умовах екологізації землекористування. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 6(51). С.78-83.

2. Uvayeva O. I., Stadnychenko A. P., Babych Yu. V. et al. Influence of some heavy metals to the pulmonary and direct diffusive respiration of the great ramshorn *Planorbis cornus* allospecies (Mollusca: Gastropoda: Planorbidae) from the Ukrainian river system // *Ecologica Montenegrina*. 2022. N 52. P. 57–67. <https://doi.org/10.37828/em.2022.52.9>